

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VI](#)[item Mythologia, Francfort, 1581 - V, 08 : De Silenis](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - V, 08 : De Silenis

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[49-50\] : De Silenis](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre V

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - V, 08 : De Silenis](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 09 : Des Silenes](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 08 : Des Silenes](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 463-467

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Silènes](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

ἄλευκοπέτραι πατέροισι, καὶ ἀμπλαγύτεραι βάκχο
 Ἡρώναξ, πρῶτης δράγματα φυταλιῆς,
 τριπλοῦν οἶνον πίδαων τριασίου Ἡρώνατο τῆσδε
 ἱμπλήσας οἶνον πρῶταχότεις κάδους.

*Heronax Satyris, dicit Bacchoque tuenti,
 Arboribus prima hac munera raptā dedit.
 Vineā cum triplex produxerit, ecce facta iust
 De primo musto tres simul ille cadet.*

Scriptis Pomponius Mela insulas quasdam ultra Atlantem Mau-
 ritanię montem fuisse, in quibus per noctem lumina videren-
 tur, cymbalorumque ac tympanorum, & fistularum & tibia-
 rum strepitus audirentur, cum tamen nemo per diem cerneret-
 tur: quas insulas Satyri habitare crediti sunt. Sic scriptum fuisse
 invenimus in ea navigatione Annonis ducis Carthaginen-
 sium, quam fecit ultra columnas Herculis in Libyę partibus,
 quam reuertens Carthaginem in templo Saturni deposuit, ut
 scripsit Atrianus: nam præter cætera auditu admirabilia hæc
 etiam in illa scribebantur: Ἄρχη ἤλθομεν εἰς μέγαν κόλπον, ὅν ἰ-
 ρασπεναι ἱερμῶν τε καὶ ἑλῆθαι ἰσπίρη κίραε. ἰν δὲ ταῦτα εἴσοσ ἡ
 ἑτέρα: εἰς ἡε ἀποθάττε, ἡμέραε μὲν οὐδὲν ἀφωρῶμεν, ὅτι μὴ
 ἕλλω. νυκτὸς δὲ πυρά τε παλά καίμενα, καὶ φωνῶν αὐλῶν ἡκού-
 μεν. κυμβάλοι τε καὶ τυμπάνων πάττορον καὶ κρουγῶν μυρίαν.
 φίροι ἦν ἕλαροι ἡμῶν. *Donc ad magnam quendam sinum
 pervenimus, quem interpretes Vesperis cornu vocari dice-
 bant: in quo alia et al insula, in quam egressi, nihil per diem,
 nisi sylvam videbamus. at per noctem ignes permultos ac-
 censis, & vocem fistularum audiebamus, cymbalorumque ac
 tympanorum incredibile strepitum. quare nos timor invasit.
 in his enim locis magna Satyrorum multitudo habitare cre-
 debatur. Huiusmodi monstra cum aliquando mortalibus ap-
 paruissent, homines rudes & ad timorē propensi, minimē con-
 siderantes naturam eandem malignam & diuinam esse non
 posse, quicquid formidabile vel admirabile apparuisset, pro
 Deo habuerunt. atque cum Satyri per sylvas crederentur vagari,
 quibus armenta vel greges fierent obuij, ne his nocerent, inter
 Deos pastorum illos retulerunt. at nunc de Silenis dicamus.*

De Silenis. CAP. VIII.

A TQVI multi fuerunt etiam Sileni, quando Pausanias in re-
 bus Atticis natu maximos Satyrorū Silenos nuncupatos

fuisse memorat. sed vnus precipue inter illos ceteris antiquior memoratur, qui cuius filius fuerit, non constat: nisi quod in ciuitate Malea Laconum natus est, vt ait Paus. & Pindarus. at Catullus in Nyfa Indię ciuitate natum esse Silenum memorat ita in Argonauticis:

*At parte ex alia florens volitabat Iacchus
Cum thyrso Satyrorum, & Nyfigenis Sileni.*

Ferunt præterea Silenum Bacchum educasse, vt testatur Orpheus in hymno in Silenum hoc pacto:

*κλυτὴ μὲν ὦ πολὺσι μὲν τροφῇ, πᾶσιν κριτοῖσι,
καλυτῶν δ' ἄριστι, τῶντι μὲν πᾶσι θεοῖσι,
καὶ θεοῖσι προτιοῖσι ἐπὶ τριπυρρίωνο' ἔρατ.
Hæc andi Silene pater, Dionysi & alumne,
Optime Silene, & cunctis gratissime diuis,
Grate vitis pariter cunctis, prædulcis & Horis.*

Hunc scribit Lucianus in concilio Deorum senem fuisse, & caluum, & simum, & asino plerunq; videntem, breuis stature, corpore obeso ac ventricoso, auribus magnis & arrectis, tremulū, baculo innitentem. at plures fuisse Silenos, & Dionysium ab ijs educatum, scripsit Nicauder in Alexipharmacis:

*ὡς δ' ἔπειτ' ἀγρίβιασεν ὑποβλήσειο δ' ἄρ' ἔρω
καλυτῶν κερκοῖσι λιονύσοισι τιθλυτοῖ.
Sic vbi syluestres vnas pressere, Lyai
Sileni comites cornuti, & patris alumni.*

Hunc semper ferè ebrium fuisse inquit Virg. ita Æglog. sexta:

*Chromis & Mnasilus in antro
Silenum pueri somno videre iacentem,
Inflatum hesternò venas, et semper, Iaccho.*

Hunc Satyri semper comitabantur, vt innuit in his Ouid. in 2. de arte amandi:

*Ebrius ecce senex pando de lapsus a sella,
Clamarunt Satyri surge age, surge pater.*

Hic vnà cum ipsis Satyris semper ferè Bacchum sequebatur, vt est in lib. 4. Metamorph.

*Bacchus, Satyri que sequuntur,
Quique senex ferula stibantes ebrius artus
Sustinet, & pando non fortiter hæret a sella.*

Fama est hunc Silenum à Mida vino in fontem quendam infuso captū fuisse, quod vino maximè delectaretur, vt ait Pau-

sanias

fanias in Atticis, atque id ita scripsit Ouidius libro vndecimo Metamorph.

*Hunc affuec a cohors Satyri, Bacchaque frequentant:
At Silenus abest, titubantem annisq; meroq;ue
Ruricola cepere Phryges, vinulumq;ue coronas
Ad Regem duxere Midam.*

Crediti sunt fuisse mortales Sileni, quippe quorum sepulchra apud Hebræos & Pergamenos ostenderentur, ut ait in postionibus Eliacis Pausanias. at Strabo libro 10. Satyros, Silenos, Bacchos, Tityros, daemones fuisse scribit: qui, ut crediderunt antiqui, cæterorum Deorū essent ministri. alij memoriz prodiderunt, quod Bacchus ætate confectos Silenos in Italia reliquit, cum ad bellum aduersus Tarsenses exiturus esset, quibus mandauit ut vites curarent, quo vini ferax efficeretur Italia. quare posteri statuas deinde Silenorum vinum in vtribus ferentes, ad perpetuam Silenorum memoriam erexerunt, ut testatus est Androtion in libro de Sacrificiis secundo, & Dionysiodes. Cum Ioui aduersus Gigantes pugnanti opem tulisset Silenus, dicitur eius asinus, quo in eo bello vsus fuerat, inter sidera Iouis beneficio locatus, & ex altera parte præsepis consistere, cuius mentionem fecit Aratus in his in libro de signis aquarum & ventorum:

σκήπιο καὶ φάτιλον. ἢ μὲν τ' ὑλίσγη εἰκῆσα
ἀχλύϊ, βορρῆαὶ δ' ὑπὸ καρπίω ἤζηλαρξί.
ἀμφὶ δὲ μὲν δύο λιπῆα φαίνετο μοῖοι φορέοντες
ἀστῆρας, ἐπὶ τὶ πελοδὸν ἀπὸ ἰοροῖ, ἢ τε μάλ' ἰγυῖ,
ἀμ' ἴσασσι τὴ μάλιστ' ἐπυγέσσι οἰήσασσασσι.
εἴς μὲν βορρῆαί πο, νότω δ' ἐπιέρχεται ἄλλος.
καὶ τοὶ μὲν καλίσσονται ἔτοι, μέσση δ' ἐπὶ φάτινω,
ἢ τε καὶ ἰσπίσσι πάντα διὰς ὀυδίαοντος
γίνετ' ἀφαντος ὅλη· τοὶ δ' ἀμφετίρωι βοῖ ἰόντες
ἀστῆρας, ἀμῆλων αὐτοχρῆδον ἐν δ' ἀμοῖται,
ἐκ ὀλίγου χρομῶνι τότε κλύζονται ἀρρηται.

Quæ carmina ita sunt à Rufo Auieno Latine versat:

*Conuenit hic etiam paruum Præsepe notare,
Id nubi nomen, quæ Cancro obuoluitur alto,
Græcia docta dedit, quapropter denique Afellos
Suspice, quorum vnus septem Sicilia Trionis
Astra adoleat, tepidum procul alter spectat in Austrum,*

*In medio quodam nubes quasi concrevit ad alta,
Id Praesepe vocant. Porro hoc praesepe repente
Si sese ex oculo procul auferat, ardeat autem
Congruus aeterni late rubor ignis aselli:
Nequaquam tenues agitant stagna procella.*

Alter enim eorum Asellorum est asinus Sileni, at quoniam A-
tueni carmina parum Arati sententiam, vel certè summa cum
difficultate explicare mihi videntur, parumque cum Græca
elegantia conuenire, ego an illa Latina facere & clariùs expri-
mere possem experiat. Est autem Arati sententia, quòd nubec-
cula quædam in Cancri ostraco inter scapulas existens, habet
vtrinque stellas, quæ Aselli vocantur, quare illa iure dicitur
Praesepe, vbi igitur illa nubes pura & aperta videtur, futurum
cælum serenum significat, quod etiam inquit ita Theophras-
tus in libr. de Signis futuræ serenitatis: *ἡ δὲ τῆ ὄψε φάρις, ὅτε
ἂν καθυρᾶ ἡ δὲ λαμπρὰ φαίνεται, διδύμην: ἢ ἄσιν Πραεσεπε
εὖν πῦρον splendidiδμῶν appaueit, signum est futura
serenitatis.* at versus Arati, quos Latinos facio, ita se habent:

*Hinc Praesepe nota: nubes id parua videtur
In Boream surgens, vbi fulgent sidera Cancri.
Hoc propter gemina voluuntur lumine stella
Pertenus, nec longinqua nimis: haud tamen illa
Coniuncta, spatioque vlna distare videntur.
Altera sit Borea propior, a: uergit in Austrum
Altera: ἢ ha dicuntur Aselli, separat illas
In medio Praesepe, polo idque repente serena
Ex oculis hominum vanescit, at ha coeuntes
Fruunt vicina stella, ἢ simul esse videntur,
Imbris immo, dicitur ἢ Iupiter arua rigabit.*

Vbi igitur illa nubecula euanuerit, quam Asini Praesepe vocant
Theophrastus, quod quidem accidit ob condensatum humo-
rem, cum illa sit tenuis, ac debilis, illæ duæ stellæ videntur fieri
propinquæ, atque id futuram tempestatem significat. Illud
autem fit, ut videantur congregari, quia corpus diaphanes vapo-
rum in aquam propè veriorum radios oculorum infrangit,
neque patitur frequentes ad rem conspectam peruenire, qua-
re non potest deprehendi vera distantia, atque hæc fabulosè
de Sileno, deque eius asino dicta sint.

¶ Hunc

¶ Hunc Bacchi comitem, senem, ventricosum, titubantem-
que dixerunt, quia vinum & ebrietas cum obesos faciat & ven-
tricosos, tum caput plerumque grauat, & titubantes facit, & ad
senectutem citius perducit: hæc enim omnia incommoda, &
corporis turpitudines idcirco Bacchi comites sinxerunt. qui-
dam putarunt Silenum senem fuisse Bacchi alumnus, quia
vinorum vetustas, omnes etiam prædictas turpitudines auge-
at. Idcirco dicebatur ab asino veli solitus, quia tardi sunt ple-
rumque & inutiles negotiis, qui plus potare solent, quam con-
ueniantiam voluptates omnes parum conferunt humanæ vi-
tæ: quippe cum non animum solum, sed corpus etiam rebus o-
mnibus inutile reddant, si plus operæ illis detur, quam natura
ipsa positalauerit. ad huius rei sempiternam memoriam & co-
hortationem antiqui eius asinum inter sidera collocatum fu-
isse tradiderunt. ac de Silenis satis, nunc de Faunis dicamus.

De Faunis. CAP. IX.

FAVNI etiam agricolarum Dei ab antiquis crediti fuerunt,
qui, vel qui essent, vel quam haberent formam, nihil est o-
mnino quod ex antiquis scriptoribus percipere possimus: nisi
quod Faunus quidem fuit Pici Latinorum Regis filius, qui re-
gnauit in Italia, quo tempore Orpheus Liberi patris illa sacri-
ficia instituit, in quibus postea fuit dilaniatus. Faunum fuisse
Pici filium ita testatur Virgilius libro septimo:

Fauno Picum pater, isque parentem

Te Saturne refert, tu sanguinis Ultimus autor.

Floruit autem Faunus Latinorum Rex, quo tempore Pandion
regnavit Athenis. Hic religionem, & Deorum immortalium
metam Italæ gentibus introduxit, ut ait Lactantius in libro de
falsâ religione, cum ante illum parua omnino, aut nulla esset
religionis in Italia cognitio. fama est hunc Faunum Satyro-
rum ac Faunorum patrem, sororem habuisse Faunam, vel (ut
alii maluerunt) Fauam. Habuit filium Sterculium: qui primus
agrorum stercorationem inuenit, & idcirco inter Deos fuit
relatus. videntur mihi poete, quamuis nihil certum affirmare
possunt, Faunos animalia putasse, cum tanquam equos corni-
pedes illos Ovidius appellauerit ita in secundo Fastorum:

Cornipeds Fauno casa de more capella,

Venit ad exiguas turba vocata dapes.